

2016-01-04

TJÄNSTESKRIVELSE
Dnr UBN 2015/104-710

Utbildningsnämnden

Omsorg på obekvämtid

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden beslutar att bibehålla nuvarande system för omsorg på obekvämtid.

Sammanfattning

I Nacka kommun beviljas de vårdnadshavare som är berättigade till omsorg på obekvämtid omsorg i hemmet. Det sker genom att en av Nacka kommun anställd person tar hand om barnet i dess hem. Utbildningsnämnden har givit utbildningsenheten i uppdrag att kartlägga olika alternativ för omsorg på obekvämtid samt undersöka intresset för dessa. En alternativ omsorgsform är att erbjuda omsorg på en förskola. Den omsorgsformen efterfrågas i mycket liten utsträckning av de vårdnadshavare som beviljats omsorg på obekvämtid. Mot den bakgrunden föreslår utbildningsenheten inga förändringar i nuvarande system för omsorg på obekvämtid.

Ärendet

Utbildningsnämnden beslutade i juni 2015 att ge utbildningsenheten i uppdrag att

- Presentera olika alternativ för omsorg på obekvämtid
- Undersöka intresse för olika alternativ gällande omsorg på obekvämtid
- Redovisa kostnaden för de olika alternativen.

Bakgrunden till beslutet var att utbildningsenheten hade fått frågan om alternativa omsorgsformer och även förfrågningar från anordnare om möjligheten att bedriva omsorg på obekvämtid. För närvarande erbjuder Nacka kommun via personliga assistansenheter omsorg på obekvämtid genom att en person anställs som barnskötare. Personen som anställs är oftast en släkting eller vän till familjen och omsorgsbehovet tillgodoses i barnets hem. Det har även förekommit att familjer beviljats att behålla den omsorg de haft innan de flyttade till Nacka kommun. Omsorg på obekvämtid beviljas på delegation av utbildningsnämnden.

Vid tidpunkten för beslutet var 56 barn beviljade omsorg på obekvämtid. Antalet barn har legat stabilt på något över 50 stycken under hösten 2015. Majoriteten av barnen var

fritidshemsbarn, 61 procent var mellan 6-13 år. Av de timmar som togs ut var 24 procent ”nattimmar”. De familjer som har använt tjänsten under hösten hade i genomsnitt 1,8 barn.

Utbildningsenheten har genomfört en enkätundersökning som riktat sig till familjer som idag har beviljats omsorg på obekvämtid. Syftet har varit att undersöka om familjen är nöjd med den omsorg som beviljats och om de hade valt något annat alternativ om det erbjudits. Vidare har utbildningsenheten undersökt hur andra kommuner valt att organisera omsorg på obekvämtid.

Olika former av omsorg på obekvämtid

Utbildningsenheten har varit i kontakt med andra kommuner för att få kunskap hur de organiserar omsorg på obekvämtid. De kommuner som intervjuats är företrädesvis kommuner i Stockholmsområdet.¹ Majoriteten av kommunerna erbjuder antingen förskola eller omsorg i hemmet på obekvämtid. Både kommunal och fristående verksamhet förekommer. I de kommuner där förskola erbjuds är verksamheten förlagd till specifika förskole-enheter och vårdnadshavare har inte möjlighet att välja vilken enhet barnet placeras på. Det förekommer även att vårdnadshavare är hänvisade att ha barn placerade dagtid på den enhet där de är placerat på obekvämtid. De kommuner som valt att erbjuda omsorg i hemmet har oftast personal anställd och några få anlitar företag som tillhandahåller denna typ av tjänst.

Av de kommuner som förlägger verksamheten i en förskole-enhet uppger många att huvudskälet till den organisationen är arbetsmiljön och barnsäkerhetsfrågan. Ytterligare ett skäl är att vårdnadshavare inte ska ”tvingas” att ha någon ”okänd” som arbetar i det egna hemmet.

I merparten av kommunerna är efterfrågan ganska låg på omsorg på obekvämtid.

Synpunkter från vårdnadshavare som beviljats omsorg på obekvämtid

Utbildningsenheten genomförde en enkätundersökning i september 2015 till de vårdnadshavare som hade omsorg på obekvämtid. Svarsfrekvensen var god, 75 procent besvarade enkäten. Antalsmässigt svarade 21 av 28 familjer.

Övervägande delen, 90 procent, av familjerna är mycket nöjda med den omsorg som de har idag. Endast två familjer är mindre nöjda då de önskat omsorg på förskola i första hand. Intresse för en förskola som har öppet både dagtid och på obekvämtid hade fyra familjer men de var endast intresserade om förskolan skulle finnas i den kommunal del där familjen bor. På frågan om vilken omsorg som önskas istället för nuvarande svarar två familjer att de önskar förskola och en familj önskar pedagogisk omsorg. En familj skulle inte behöva

¹ Stockholm, Uppsala, Sollentuna, Solna, Danderyd, Österåker, Järfälla, Sigtuna, Lidingö, Sundbyberg, Upplands Väsby och Eksjö

omsorg på obekvämtid om förskolan hade öppet till 18:30, vilket många förskolor har i de kommuner som utbildningsenheten tillfrågat inför detta ärende.

Ersättning till anordnare

Ersättningen och grunden för den varierar stort mellan kommunerna. Allt från finansiering via anslag till ersättning per beviljad timme och barn. I Nacka betalar utbildningsnämnden anordnaren per utförd timme och familj. Kostnaden 2015 för verksamheten var 3,5 mnkr inklusive statsbidrag om 0,5 mnkr. Det innebär att genomsnittskostnaden 2015 per barn i Nacka var cirka 60 000 kronor vilket kan jämföras med en check för pedagogisk omsorg som 2015 var 51 910 kronor för tidsintervallet 20-25 timmar. Genomsnittstiden per barn på obekvämtid uppgick till 21 timmar. Statsbidraget var för 2015 betydligt högre än 2014, eftersom hela bidraget inte hade förbrukats på nationell nivå. Skolverket fördelade då de pengar som var över till de kommuner som erbjuder omsorg på obekvämtid.

Utbildningsenhetens bedömning

För att öka valmöjligheten för familjer kan en möjlighet vara att auktorisera anordnare att bedriva omsorg på obekvämtid och därmed får vårdnadshavaren möjligheten att välja anordnare. Dock visar föräldraenkäten att vårdnadshavare endast är intresserade av omsorg på förskola om den ligger i den kommunal del där barnet bor.

Att endast ha ett eller få barn i omsorg på obekvämtid på en förskola kommer att bli avsevärt dyrare än nuvarande system visar den kostnadsjämförelse som utbildningsenheten gjort. I nuvarande system betalar utbildningsnämnden endast för utförda timmar vilket är cirka 50 procent mindre än det antal timmar som beviljats. Ett ersättningssystem med betalning för endast utförda timmar bedömer utbildningsenheten inte kan användas till förskolor eller pedagogisk omsorg.

Om däremot alla barn som nu beviljas omsorg på obekvämtid blir hänvisade till en förskola blir det en lägre kostnad än den nuvarande. Utbildningsenheten kan dock konstatera att den typen av tjänst inte efterfrågas av vårdnadshavarna.

Av de barn som beviljats omsorg på obekvämtid är 61 procent mellan 6-13 år. De barn som inte kan gå hem själva hämtas idag av den person som är anställd för att utföra omsorgen i hemmet. Om omsorgen skulle ges på en förskola skulle det med största sannolikhet bli utökade kostnader för transporter.

Utbildningsenheten föreslår att nuvarande organisation för omsorg på obekvämtid bibehålls. Huvudskälet är att vårdnadshavarna är mycket nöjda med omsorgen i hemmet. Att endast erbjuda omsorg på obekvämtid på en förskola i kommunen skulle innebära inskränkningar i valfriheten för vårdnadshavare och transportproblem från skola till förskolan för de äldre barnen.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget har inga ekonomiska konsekvenser då inga förändringar i nuvarande system föreslås.

Konsekvenser för barn

Systemet med omsorg i hemmet på obekvämtid möjliggör för barnen att vistas i sin hemmiljö under kvällar och nätter. Det är något som majoriteten av familjerna är mycket nöjda med. Förslaget innebär inga förändringar mot dagens system.

Lotta Valentin
Enhetschef
Utbildningsenheten

Kristina Heuman
Controller
Utbildningsenheten

Weronica Jahnfors
Förskoleexpert
Utbildningsenheten